

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Quid phialæ aureæ, plen[a]e iracundi[a]e Dei significant? Et vnum de
quatuor animalibus dedit septem phialas aureas plenas iracundiæ Dei.
Sectio II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

dedisse dicitur septem Angelis septem phialas plenas irae Dei, qui nō sine mysterio dicitur hoc loco viuens in secula seculorum, vt nimirum reprobi intelligant, nisi his plagis conuertantur, supplicium suum apud inferos in omnem aeternitatem duraturum, cum eorum iudex, & vindex Deus sit viuens in secula seculorū.

Iudicia Dei incomprehensibilia.

Post eundem impletum est templum fumo a maiestate Dei, & de virtute eius: nemo poterat intrare in templum, donec consummarentur septem plagae septem Angelorum. Significat haec sumi obscuritas iudicia Dei esse incomprehensibilia, neminemque posse ad eorum perfectam cognitionem penetrare: potissimum verò obscurissima esse haec iudicia de septem plagis nouissimis, quarum rationes nemo penitus inspiciet, nisi postquam consummatae fuerint iudiciumque aduenerit, quo tempore harum septem plagarum rationes manifeste fient: hoc enim est neminem potuisse intrare in templum, donec septem plagae consummarentur. Haec sunt, quae visione huius capituli continentur, in qua duo praecipue vberiores expositione desiderant: vnum est, cur iracundia Dei in phialis aureis asseruetur: alterum, cur Angeli septem istas plagas illaturi in pulcherrimo, & eleganti habitu apparuerint, vestiti nimirum vel pretiosis lapidibus, vellino manto, & candido, praecinctique circa pectora zonis aureis, quae iam sequentibus sectionibus explicare aggredimur.

Quid phialae aureae, plene iracundiae Dei significent?
Et vnum de quatuor animalibus dedit septem phialas aureas plenas iracundiae Dei.

SECTIO II.

Pannon. I. Phiala, vt ait Pannon. cuius sententiam probabiliorē iudicamus, sunt ipsa Dei iudicia, in quibus ira reseruatur, hoc est supplicia improbis suo tempore inferenda. Vt autem ex praecedentibus est perspicuum, vnum ē quatuor animalibus dedit septem Angelis septem phialas aureas plenas iracundiae Dei, quas in orbem effunderent, in quo illud sese offert dignum obseruatione, cur ira Dei dicatur recondi & asseruari in phialis aureis, & inde in terram effundi? Cum enim quod in phialis aureis reconditur, magno in pretio haberi soleat, sanè spectata benignissima Dei natura conuenientius videbatur, vt beneficia potius, quam supplicia aureis phialis conderentur. Supponendum est pro huiusce rei intelligentia phialam vas esse potiorum lato ore. Quidam in eo phialam à patera differre existimant, quod patera pedem non habeat, aut certe exiguum, phiala autem habeat paulò altiore, & in inferiori parte sit lata, versus superiorem partem strictior, & in angustum os definens. Atque ita phialam fere omnes interpretes acceperunt. Hoc supposito sit prima obseruatio, Deum quidē, quod ad se attinet, non seruare iram, sed nos ipsos eam in eius thesauros inferre, iuxta illud ad Roman. 2. *Secundum duritiam tuam, & impenitentem cor thesaurizasti iram in die irae, & reuelationis iusti iudicij Dei* quo loco thesaurizare accumulare significat. Itaque peccator quoties peccat, ad thesaurum irae nouam accessionem facit, & cupulum.

Habet Deus suppliciorum thesauros. Hier. 50. 25. Iob. 38. 22.

II. Secunda obseruatio, Deus etiam habet in thesauris iram, id est, supplicia, quae dicitur in thesauris seruare, vt cum iustitiae & quitas postulauerit, ea peccatoribus distribuat: quo sensu dicitur Hierem. 50. *Apernit Dominus thesaurum suum, & protulit vasa irae suae*: & Iob. 38. *Nunquid ingressus est thesauros nivis, aut thesaurus grandis*

grandine: ubi de niue, & grandine sermo est, quatenus interdum à Deo loco supplicij inferuntur, vt patet ex verbis consequentibus: *Asperisti, quia preparans in tempore hostis in die pugnae, & belli.* Vnde sicut Rex aliquis, postquam bellum hostibus indixit, iubet aperiri armamentaria, vt inde omnis generis arma promantur: ita Deus cum statuit in peccatores vindicare, aperti iudiciorum suorum armamentaria, in quibus varia suppliciorum genera condita asseruantur, que thesauros appellat: quia cum ad correctionem, & salutem ordinantur, magno sanè pretio instar pretiosissimi cuiusdam thesauri aestimanda sunt. Quam eandem ob causam hoc loco ira Dei in phialis non aeneis, aut fictilibus, sed aureis quasi aliquid pretiosissimum recondita memoratur: ex quo licet colligere, quo in pretio labores à Deo in hac vita influcti mortalibus haberi debeant.

Influcti à Deo labores quibus faciendi.

Tertia obseruatio: Seruatur ira Dei in phialis, indeque effunditur: quoniam iuxta eam phialæ acceptionem, quam de quorundam sententia, & interpretum hoc loco expositione tradidimus, cum phiala os angustum habeat, non potest ira inde nisi guttatim fluere. Quoniam igitur Deus iram suam moderatè, paulatimque potius distillat, quam fundit, inde est, quod eam in phialis arcu, & compressum os habentibus seruata continere dicitur. Quo pertinet illud Ezech. 20. *Et illa ad Africam: nec enim dictum est Propheta: Effunde, sed stilla ad Africam: quia sermo erat de suppliciis ad Africum inferendis, quemadmodum in eum locum obseruauit D. Hier. Et non, inquit, tota Dei ira videatur effusa, sed stilla quædam, & pars: si autem stilla tanta seueritas est, quid in totis imbris aestimandum erit?* Eodem sensu dicitur eidem Propheta, c. 21. *Et illi hominis pone faciem suam ad Hierusalem, & stilla ad sanctuaria: & Dan. 9. stillauit super nos maledictio, & detestatio, quæ scripta est in libro Moysis super Deum, quia peccatum est ei.* Cur enim stillare dicitur maledictio, Dei que ira: nimirum quia ex phialis funditur, quæ angustis sunt ore, hoc est, ex Diuinis iudiciis, quorum ora misericordia comprimit, & ideo angusta sunt, & stricta, ne fundant, sed stillent iram. Misericordia enim est, quæ Diuina iudicia constringit, ac temperat, iuxta illud Pl. 77. *Ipse autem est misericors, & propitius set peccatis eorum, & non disperdet eos.* Cuius rei statim ratio subiungitur verbis illis consequentibus: *Et abundauit, vt auerteret iram suam, & non accendit omnem iram suam, & recordatus est, quia caro sunt.* Quo loco illud, *abundauit*, ad misericordiam pertinet, quæ abundat super iram: quia semper Deus plus miseretur, quam irascitur. Itaque non abundauit, vt perderet, sed vt auerteret iram suam, eamque constringeret. Et quamuis iuxta proprietatem linguæ Hebrææ illud, *non accendit omnem iram suam*, significat nullam iram accendisse, sed totam auertisse, & remississe: tamen alij ita accipiunt, vt non omnem iram, sed partem aliquam accenderit: atque adeo iram per misericordiam temperauerit, phialæque os magis compresserit.

Ezech. 20. 4. 6. Distillat, non effundit iram suam Deus. D. Hieron.

Ezech. 21. 2. Dan. 9. 11.

Psal. 77. 38.

Plus miseretur quàm irascitur Deus.

Quarta obseruatio, Phiala plena iræ Dei dicuntur aureæ, vt iam supra indicauimus, quoniam ex amore tanquam ex aurea phiala Diuina in nos ira, atque animaduersio procedit, cum nos in hac vita castigat, vt corrigat. Itaque cum punimur, existimare debemus eiusmodi supplicium esse veluti pretiosum opobalsamum, quod ex phiala funditur aurea: sicut è contratio maximi supplicij loco ducere, cum peccantes minime punimur. Vnde apud Ezechiel. 16. tanquam magnum quoddam supplicium comminatur Deus, cum ait: *Requiescet indignatio mea in te, & auferetur zelus meus à te, & quiescam, nec irascar amplius.* Quam ob causam dicebat Hieremias: *Noli in patientia tua suscipere me, id est, noli me vita priuare sustinendo, me peccantem, nec suppliciis emendando.* Sic enim hunc locum plerique interpretantur: optant enim sancti puniri in hac vita pœna tem-

III.

Diuina in nos animaduersio procedit ex amore.

Ezech. 16. 42.

Hier. 15. 15.

Hier. 10. 13. porali, ut aeternam subterfugiant. Unde idem Hieremias, cap. 10. ita Deum precatur: *Scio Domine, quia non est hominis via eius: nec viri est, ut ambulet, & dirigat gressu sui. Corripe me, Domine, verumtamen in iudicio, & non in furore tuo, ne forte ad nihilum redigas me.* In iudicio, inquit, id est, supplicio temperato, & quod ad correctionem, & emendationem pertineat: & non in furore, hoc est, ad damnationem. Idem habes *Abac. c. 3.* *Ingredietur putredo in osibus meis, & subter me scateat, hoc est: variis, molestissimis, que doloribus afficiat, & omnem huius vitæ, gravissimam licet, penam sustineat: quorumnamque requisita in die tribulationis, & ascenda ad populum accinctum nostrum, hoc est, ut huiusmodi doloribus, & suppliciis emendatus non peream, sed obtineam salutem.* Habes hæc de re illustrem sententiam *2. Mach. 6.* ubi libri eius auctor ita loquitur: *Obsecro autem eos, quibus libri lecturi sunt, ne abhorrescant propter adversos casus, sed repentent ea, que acciderunt non ad interitum, sed ad correptionem esse generis nostri. Et enim multo tempore non sinere peccatoribus ex sententia agere, sed statim ultiones adhibere magnum beneficium est iudicium. Non enim sicut in alijs nationibus Dominus patienter expectat, ut eas, cum iudicij dies advenierit, in plenitudine peccatorum puniat: sed in nobis statuit, ut peccatis nostris in finem devolutis, ita demum in nos vindicet. Propter quod nunquam quidem a nobis misericordiam suam amittet: corripens vero in adversis populum suum non derelinquit.* Verum de hoc argumento multa iam sparsim toto hoc opere diximus.

Cur septem Angeli habentes phialas plenas iræ Dei tam pulchro, & eleganti habitu describantur.

Exierunt septem Angeli habentes septem plagas de templo, vestiti lino mundo, & candido, & praeincti circa pectora zonis aureis.

SECTIO. III.

I. Non est tacite prætereundum, quod septem illi Angeli habentes phialas plenas iræ Dei ad eas effundendas in terram non lugubres, sed festivas vestes induci processerint quasi de hominum suppliciis, calamitatibusque lætantes. Describuntur enim vestiti, siue lapide, siue lino mundo, & candido iuxta variam lectionem, quam suo loco tradidimus, & praeincti ad pectora zonis aureis, quæ habitus elegantia lætitiæ, gaudiumque designat. Responderi in primis potest Angelos dolere quidem, quod nostris sceleribus Deum ad supplicium de nobis sumendum prouocemus: alia tamen ex parte, cum cernunt Deum meritis pœnas tandem deposcere, lætari, quod videant Diuinum impleri consilium, siue Domini honorem vindicari. Sed & illud etiam dici potest, hoc indumentorum genere non gaudium, & lætitiæ Angelos, sed Diuinam in puniendo æquitatem; imo & misericordiam representare, ut ex iis, quæ iam dicemus, palam fiet. Vestiti igitur in primis apparent lino mundo, & candido, (sicut legendum sit) ut ipso lini candore Diuinorum iudiciorum, quæ in effundendis phialis exercent, puritatem, candidamque, & mundam ab omni siue passione, siue crimine Diuinæ iustitiæ æquitatem declarent: id quod ingenuè fatebatur Ezechias Rex *Esai. 38. 14.* *Domine vim patior, responde pro me. Quid dicam, aut quid respondebit mihi, cum ipse fecerit?* (sic enim legendum est ex Hebræo, ut legit D. Hieronymus, non, fecerim) quem locum ita D. Hieron. interpretatur. *D. Hieron.* Dicebam, inquit, ad eum: Plus patior, quam mea poscunt merita, sed etsi quid erravi, conuertar ad melius: tu responde pro me: non est enim volentis, neque currentis, sed miserentis Dei.

Rursumque